

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2014*

2014	Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich	Działalność statutowa stowarzyszenia
-------------	--	---

Od października 2009 roku Zaborskie Towarzystwo Naukowe, w partnerstwie ze Związkiem Biur Porad Obywatelskich w Warszawie, prowadzi Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich w Brusach. Każdy może tam bez względu na wiek, płeć, narodowość, wykształcenie, status majątkowy, miejsce

zamieszkania uzyskać bezpłatną, rzetelną, wyczerpującą poradę lub informację obywatelską. Gmina Brusy zapewniła lokal o odpowiednim standardzie, a Związek Biur Porad Obywatelskich szkolenia, staże, dostęp do sieci poradniczej. Zaborskie Biuro Porad Obywatelskich uzyskuje najwyższe oceny jakościowe swoich porad-oceniane przez prawników Związku Biur Porad Obywatelskich. Do września 2014 roku organizacja nie otrzymała żadnych środków na prowadzenie Biura, w związku z powyższym, porady były udzielane na zasadach pełnego wolontariatu.

7.03.2014	Nagroda dla ZTN - Chojnickie Oskary	
------------------	--	--

Zaborskie Towarzystwo Naukowe zdobyło prestiżową nagrodę Chojnickich Oskarów za dokonania roku 2013 w kategorii edukacja i nauka.

Już po raz dziesiąty wręczono nagrody na gali Dokonań Roku. Uroczystość miała miejsce w piątek, 7 marca 2014r. w Chojnickim Domu Kultury. Gospodarzami jubileuszowej gali byli Roman Guzelak i Mariusz Paluch. Dodatkową atrakcją spotkania stanowił występ Mai Piwońskiej i Andrzeja Janeczka czyli 3 Oddechu Kaczuchy.

11.04.2014	XI Zaborski Konkurs Ekologiczny o Złote Kocanki Piaskowe	We współpracy z Kaszubskim LO, ZPK,
------------	---	--

Organizatorzy: Zaborskie Towarzystwo Naukowe, Zaborski Park Krajobrazowy i Kaszubskie LO w Brusach przygotowali materiały konkursowe, dyplomy, nagrody dla wszystkich 35 uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z 13 szkół ze Słupska, Chojnic, Tucholi, Czerska, Dziemian i Brus.

Zwycięzcy:

1	Monika Narloch	LO w Czersku
2	Michał Narloch	Technikum Leśne w Tucholi
3	Katarzyna Szkutnik	II LO w Słupsku

Mistrz systematyki: Katarzyna Szkutnik II LO w Słupsku

Wicemistrz systematyki: Magdalena Majer II LO w Chojnicach

Oceniło jury w składzie: Justyna Rymon Lipińska (ZPK), Piotr Chybowski (Nadl. Rytel), Maria Chybowska (PN „Bory Tucholskie”), Krzysztof Zabrocki (ZTN). W międzyczasie wykład dla uczestników pt. „Dzikie rośliny użytkowe” przedstawił Zbigniew Gierszewski (ZTN).

Jak zwykle nie zabrakło sponsorów nagród tematycznie związanych z konkursem:

Zaborskie Towarzystwo Naukowe, Zaborski Park Krajobrazowy, Kaszubskie Liceum Ogólnokształcące, Park Narodowy „Bory Tucholskie”, Nadleśnictwo Rytel, Nadleśnictwo Przymuszewo, Nadleśnictwo Osusznicza, Nadleśnictwo Czersk.

31.05.2014	I Powiatowy Konkurs Krajoznawczy dla uczniów klas trzecich gimnazjów "Znam swoją małą ojczyznę"	
-------------------	--	--

Konkurs powiatowy odbył się 31 maja 2014r. (sobota) w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. TOW "Gryf Pomorski" w Chojnicach.

Organizatorami konkursu dla uczniów klas III gimnazjów z terenu powiatu chojnickiego byli: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Chojnicach, Zaborskie Towarzystwo Naukowe, Zaborski Park Krajobrazowy oraz Chojnickie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

01.08.2014-10.08.2014	Plener Męcikał 2014	Konkurs grantowy Gmina Brusy
------------------------------	----------------------------	-------------------------------------

Edukacja kulturalna i ekologiczna to konieczność naszych czasów. Przedsięwzięcie zakładało edukację kulturalną mieszkańców poprzez umożliwienie im kontaktu ze sztukami plastycznymi. Mieszkańcy Gminy Brusy mieli możliwość obcowania z artystami z różnych stron Polski oraz z ich pracami ukazującymi świeże, inne niż dotychczas, spojrzenie na urokliwe miejsca Ziemi Zaborskiej. Mieszkańcy obcując ze sztuką dostrzegają i doceniają walory przyrody co powoduje wzrost świadomości ekologicznej. Prace powstałe podczas pleneru są udostępniane na wystawach do oglądania mieszkańcom Gminy Brusy.

Dzieci i młodzież biorąca udział w warsztatach miała okazję poznać zakulisowe tajniki sztuk artystycznych z różnych regionów kraju, doskonalić swoje umiejętności plastyczne, zauważać i uwrażliwiać się na piękno otaczającego świata, dostrzegać ważność inicjatyw prospołecznych. Młodzi ludzie uczyli się poszanowania godności, szacunku i tolerancji wobec osób sprawnych inaczej. Młode pokolenie aktywizuje się i buduje samoświadomość. Osoby niepełnosprawne czują się akceptowane, rozwijają swoje zainteresowania i uzdolnienia plastyczne.

Twórcy lokalni mieli możliwość wymiany doświadczeń i technik artystycznych z twórcami przyjezdnymi.

Artyści przybyli z różnych stron Polski wywieźli ze sobą bagaż pozytywnych doświadczeń, przeżytych miłych chwil wśród gościnnych mieszkańców Ziemi Zaborskiej wraz z dostarczoną literaturą na temat naszego regionu (promocja rejonu).

Konieczność realizacji zadania wynikała również z potrzeby propagowania alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Wzmacniania poczucia własnej wartości uczestników zadania. Wyzwała to inicjowanie amatorskiego ruchu artystycznego.

W plenerze udział wzięło łącznie 14 artystów:

7 lokalnych:

Katarzyna Krysiak - Kołatka – Gotelp, woj. pomorskie – malarstwo
Jarosław Gruchała – Brusy, woj. pomorskie – malarstwo
Zbigniew Gierszewski – Brusy, woj. pomorskie - fotografia
Małgorzata Sznajdrowska – Chojnice, woj. pomorskie – malarstwo
Maurycy Mankiewicz – Chojnice, woj. pomorskie - malarstwo
Joanna Mankiewicz – Męcikał, woj. pomorskie – fotografia
Sławomir Mankiewicz – Męcikał, woj. pomorskie - malarstwo

7 z całej Polski:

Janina Partyka-Pojęta – Chorzów, woj. śląskie – malarstwo
Romana Małecka – Kwakowo, powiat słupski, woj. pomorskie – malarstwo, rzeźba
Janina Olczak – Teresin, powiat sochaczewski, woj. mazowieckie – malarstwo
Alicja Urbaniak – Ełk, woj. warmińsko-mazurskie - malarstwo
Mariusz Komorowski – Włodawa, woj. lubelskie - malarstwo
Rafał Huczek – Nowa Wieś, powiat oświęcimski, woj. małopolskie – malarstwo
Maciej Kozakiewicz – Rybnik, woj. śląskie – malarstwo

W warsztatach plastycznych uczestniczyło 20 dzieci i młodzieży z Męcikała i Brus. Dzieci i młodzież samodzielnie wykonały pracę plastyczną pt. Malujemy w plenerze otaczającą przyrodę.

Wystawa poplenerowa opatrzona katalogami wystawy odbyła się w Galerii Oczko w Męcikale 09.08.2014-31.10.2014 oraz w Centrum Kultury i Biblioteki im. Jana Karnowskiego w Brusach listopad-grudzień 2014. W Chojnicach wystawa odbędzie się w marcu 2015.

02.08.2014- 04.08.2014	Warsztat plastyczne	Konkurs grantowy Powiat Chojnicki
-----------------------------------	----------------------------	--

Zadanie publiczne zakładało zorganizowanie przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe razem z Galerią Oczko w Męcikale trzydniowych warsztatów plastycznych w dniach od 2 sierpnia do 4 sierpnia 2014 r. Prace organizacyjne dotyczące warsztatów trwały od 5 maja 2014r. do 30 listopada 2014r. Od 5 maja 2014 r. organizatorzy Joanna i Sławomir Mankiewicz wysyłali zaproszenia do udziału w warsztatach (media, placówki kulturalne i oświatowe). Sukcesywnie dokonywali zakupów materiałów plastycznych na warsztaty, przygotowali gospodarstwo i pomieszczenia dla uczestników warsztatów. Warsztaty odbywały się od 10.00 do 18.00. W pierwszy dzień warsztatów 2 sierpnia zostało zorganizowane ognisko zapoznawcze z pieczeniem kiełbasek - spotkanie integracyjne dla uczestników warsztatów z artystami plastykami. Organizatorzy również poinformowali media (gazety, Internet, radio) o wernisażu, który odbył się 9 sierpnia o godz. 16.00. Podczas warsztatów darmowych konsultacji i porad plastycznych udzielali artyści plastycy, biorący udział w X Ogólnopolskim Plenerze Artystycznym Męcikał 2014. Po zakończeniu warsztatów odbył się wernisaż powstałych prac w Galerii Oczko, na którym zorganizowano poczęstunek. W warsztatach brali udział mieszkańcy powiatu chojnickiego: dzieci, młodzież, dorośli, osoby niepełnosprawne. W warsztatach udział wzięli mieszkańcy całego powiatu chojnickiego (m.in. z Chojnic, Brus, Męcikała, Gotelpia, Charzykowy...)

Joanna i Sławomir Mankiewicz z Męcikała udostępnił nieodpłatnie swoje gospodarstwo do dyspozycji uczestników warsztatów, w tym pomieszczenia do pracy twórczej, galerię, pracownię letnią, łazienki. Miejsce na zorganizowanie warsztatów, czyli gospodarstwo J.S. Mankiewicz położone jest na malowniczym terenie pradoliny rzeki Brdy.

Organizatorzy otrzymali wsparcie w zakresie doposażenia rzeczowego/materiałowego projektu. Zakupili materiały plastyczne do dyspozycji uczestników warsztatów, a także poczęstunek na ognisko i warsztaty dla uczestników warsztatów.

Konieczność realizacji zadania wynikała z potrzeby propagowania alternatywnych form spędzania wolnego czasu (odstresowanie trudów ciężkiego życia codziennego). Edukacja kulturalna i ekologiczna to konieczność naszych czasów. Przedsięwzięcie zakładało edukację kulturalną mieszkańców poprzez umożliwienie im kontaktu ze sztukami plastycznymi. Mieszkańcy biorący udział w warsztatach mieli okazję poznać zakulisowe tajniki sztuk artystycznych z różnych regionów kraju oraz zintegrować się z artystami plastykami.

Mieszkańcy Powiatu chojnickiego mieli możliwość obcowania z artystami z różnych stron Polski (przenikanie kultur regionalnych i nabywanie nowych doświadczeń) oraz z ich pracami ukazującymi świeże, inne niż dotychczas, spojrzenie na urokliwe miejsca Ziemi Zaborskiej. Mieszkańcy obcując ze sztuką dostrzegali i doceniali walory przyrody, co powoduje wzrost świadomości ekologicznej.

Potrzeba uczenia dzieci już od najmłodszych lat właściwych postaw – otwartości i tolerancji wobec osób dotkniętych niepełnosprawnością.

Opis grup adresatów zadania publicznego:

Mieszkańcy powiatu chojnickiego: dzieci, młodzież, dorośli, osoby niepełnosprawne.

Artyści lokalni i z Polski.

Uczestnicy warsztatów: 30 osób.

Przedstawiciele władz i zaproszeni goście.

Impreza miała charakter otwarty dla wszystkich chętnych.

Zakładane rezultaty realizacji zadania publicznego

Rozpowszechnianie sztuk pięknych w środowisku – edukacja kulturalna mieszkańców Powiatu chojnickiego. Formowanie postawy świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym.

Promowanie modelu aktywności społecznej i środowiskowej.

Pobudzanie wrażliwości ludzi na piękno otaczającej natury (edukacja ekologiczna).

Propagowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

Rozbudzanie i kształtowanie zainteresowań plastycznych mieszkańców Powiatu Chojnickiego.

Doskonalenie ich warsztatu plastycznego.

Integracja z ludźmi sprawnymi inaczej. Nauka poszanowania godności i *szacunku dla słabszych*.

Wymiana doświadczeń artystycznych i warsztatowych ludzi tworzących.

Następuje aktywizacja mieszkańców powiatu budująca samoświadomość i poczucie własnej wartości, inicjacja amatorskiego ruchu artystycznego.

Stworzenie pola do współpracy mieszkańców powiatu w celu umożliwienia wymiany doświadczeń i tworzenia więzi środowiskowej.

Nawiązanie współpracy z instytucjami kulturalnymi i placówkami oświatowymi (rozpowszechnienie warsztatów).

Obcowanie ze sztuką to część edukacji kulturalnej. Oglądający dostrzegają i doceniają walory przyrody, co powoduje wzrost świadomości ekologicznej.

1.09.2014 – 29.04.2016	Bezpłatne porady obywatelskie, prawne, mediacje	Fundusze EOG
-----------------------------------	--	---------------------

Zaborskie Towarzystwo Naukowe, wspólnie z partnerami, uruchomiło dla społeczności południowych Kaszub bezpłatne poradnictwo obywatelskie, prawne i mediacje w ramach projektu „Kaszuby bliżej prawa” realizowanego z programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG.

Biuro Porad Obywatelskich jest prowadzone przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe z Brus zgodnie z zasadami: bezpłatności, poufności, bezstronności, niezależności, samodzielności klienta, otwartości, aktualności i rzetelności informacji.

Czas realizacji projektu: 01.09.2014 – 29.04.2016

Partnerami w projekcie są:

Gmina Brusy, Gmina Chojnice, Gmina Dziemiany, Gmina Konarzyny, Gmina Lipnica, Lucyna Borzyszkowska Psychologiczne Studium Pomocy i Rozwoju.

Gminy zapewniły bezpłatne korzystanie z lokali na potrzeby projektu i wniosły część tzw. wkładu własnego finansowego do projektu – łącznie 10 000zł.

Projekt skierowany jest do społeczności południowych Kaszub, głównie z obszarów wiejskich, mających utrudniony dostęp do poradnictwa obywatelskiego i prawnego. Klientami Biura mogą być osoby fizyczne zamieszkujące lub przebywające na terenie gmin objętych projektem. W ramach projektu nastąpiło rozszerzenie działalności Biura Porad Obywatelskich w Brusach poprzez utworzenie nowych stałych punktów porad i uruchomienie poradnictwa mobilnego dla osób w trudnej sytuacji osobistej i rodzinnej.

Projekt jest innowacyjny na obszarze realizacji, rozszerza zakres klasycznego poradnictwa o mediację, uruchamia poradnictwo mobilne, część działań poradniczych i profilaktycznych kieruje do młodzieży, włącza beneficjentów w realizację zadań.

Projekt przewiduje warsztaty dla młodzieży ze szkół średnich, młodzież będzie mogła wybrać tematykę warsztatów z określonego bloku zagadnień, np. zakupy w Internecie, uzyska też podstawowe informacje o poradnictwie obywatelskim. Podczas warsztatów będziemy starali się pozyskiwać wolontariuszy, jak również informować o poradnictwie obywatelskim. Zainteresowaną młodzież, studentów prawa prosimy o kontakt z Zaborskim Towarzystwem Naukowym.

Sposoby udzielania porad:

- porady będą udzielane w punktach stałych: Brusy, Chojnice, Dziemiany, Konarzyny, Lipnica, Silno, Swornegacie, Ogorzeliny;
- poradnictwo mobilne - udzielane w życiowo uzasadnionych przypadkach w domu klienta przez doradcę;
- wsparcie klienta przez doradcę indywidualnego.

22.11.2014	Konkurs fotograficzny „Ziemia Zaborska – miejsca, zdarzenia, ludzie dawniej i dziś” - II edycja	
------------	--	--

Organizatorem konkursu było Zaborskie Towarzystwo Naukowe przy współpracy Gminy Brusy, Centrum Kultury i Biblioteki, Chaty Kaszubskiej w Brusach Jagliach.

Była to już II edycja. Przedsięwzięcie to pozwala na gromadzenie dokumentacji fotograficznej, współczesnej i dawnej, prezentującej dorobek i historię społeczności lokalnej i walorów przyrodniczych Ziemi Zaborskiej. Łącznie w tym roku 24 uczestników nadesłało około 170 fotografii podzielonych na trzy kategorie:

- „Aktywna młodzież na Zaborach”
- „Stara fotografia”
- „Fotografia przyrodnicza i kulturowa”

Rozstrzygnięcie nastąpiło w sobotę, 22 listopada 2014r., w Centrum Kultury i Biblioteki w Brusach.

Kategoria I - Aktywna młodzież na Zaborach - dokumentacja działań grup szkolnych, pozaszkolnych, wolontariatu, itp.

I miejsce - Agnieszka Kurkowska „Festyn”

II miejsce - Joanna Mankiewicz „Warsztaty plastyczne podczas pleneru”

III miejsce - Anna Pilacka „Prawie jak breakdance”

Kategoria II - Stara fotografia – rodzinna i historyczna XIX, XX wieku związana z Zaborami.

I miejsce - Ryszard Szamocki

III - Fotografia przyrodnicza i kulturowa – obszar Ziemi Zaborskiej.

I miejsce - Sandra Leszczyńska „Kościół w Brusach nocą”

II miejsce - Anna Mejer „Słońce-gwiazda”

Marcin Piekarski „Nocny parking”

III miejsce - Joanna Mankiewicz „Zwierzęta mojego gospodarstwa.”

Wyróżnienia:

1. Anna Mejer „Pajęcza Pierzynka”
2. Sandra Leszczyńska „Zachód słońca na polach w Czarnowie”
3. Beata Pilacka „Tęczowa łąka”
4. Seweryn Kiedrowicz (bez tytułu)
5. Sandra Leszczyńska „Zachód słońca w oddali”
6. Weronika Rogalla „Zimowy wschód”

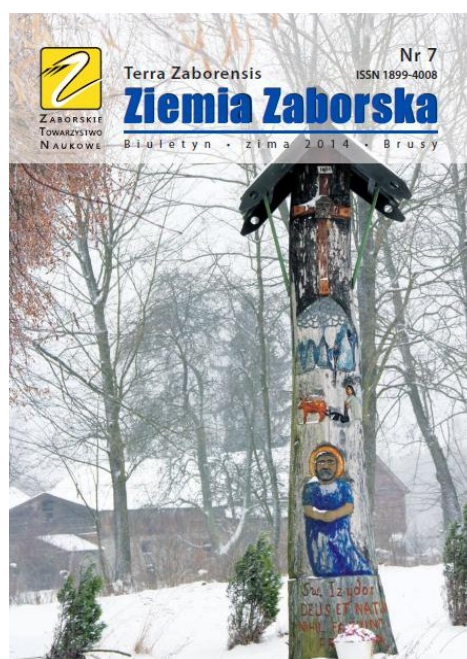
Wszystkie zdjęcia do obejrzenia na stronie: www.ztn.com.pl

2014	Biuletyn społeczno-kulturalny „Ziemia Zaborska” nr 7	
------	---	--

Biuletyn naukowo-społeczno-kulturalnego „Ziemia Zaborska” ukazuje się od 2008 roku. Ma charakter informatora szeroko omawiającego walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne Ziemi Zaborskiej. Pismo jest możliwie szerokim forum prezentującym dorobek naukowy, popularnonaukowy, dydaktyczny i literacki osób związanych z naszym regionem. Daje możliwość szerokiej prezentacji walorów kulturowych i przyrodniczych Ziemi Zaborskiej, twórczości jej byłych i obecnych mieszkańców, a także aktywności społecznej, kulturalnej i proekologicznej obywateli i instytucji pozarządowych z tego terenu. Jest też głosem w aktualnych sprawach dotyczących regionu, w szczególności statusu języka kaszubskiego oraz platformą prezentacji inicjatyw władz samorządowych i instytucji pozarządowych na rzecz rozwoju regionu i promocji jego osiągnięć.

Wydanie biuletynu to przede wszystkim szukanie tematów, autorów, współpraca z nimi w ustalaniu tematyki, zakresu i formy poszczególnych artykułów realizowana w szeregu spotkań osobistych i za pomocą Internetu. Kolejnym etapem były działania wydawnicze (skład, druk), a następnie kolportaż biuletynu. Materiały fotograficzne zostały udostępnione z archiwum ZTN oraz w kilku przypadkach dostarczone nieodpłatnie przez autorów tekstów (zaznaczone w biuletynie).

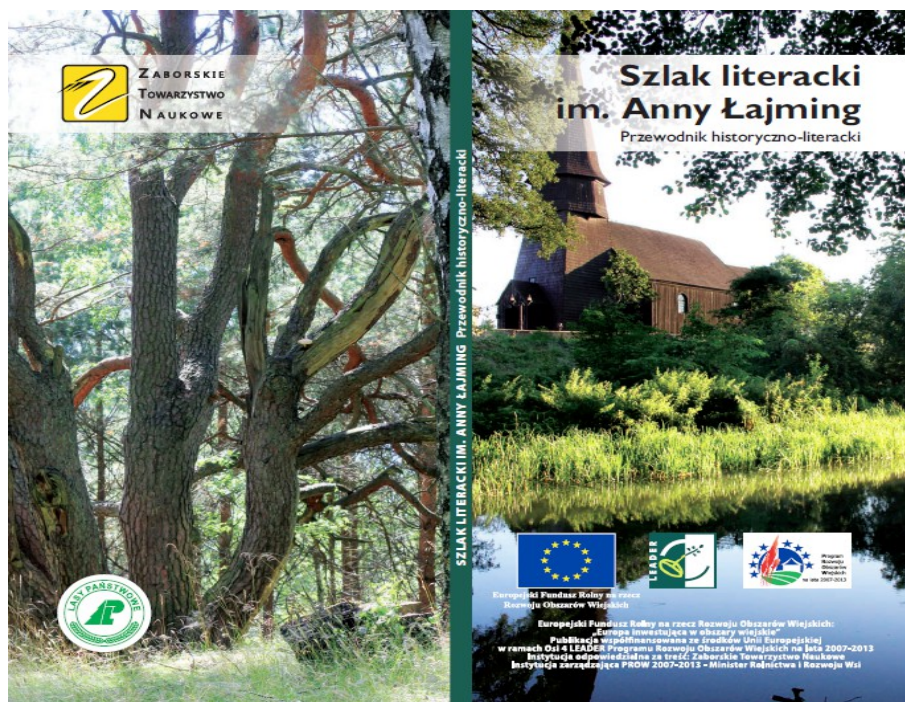
Zakres tematyczny mieścił się i wyczerpywał profil pisma przyjęty przy redakcji numeru 1 z 2008 roku. Objętość 104 str. oraz nakład 840 egz.

2014	Przewodnik Szlak literacki im. Anny Łajming	
------	---	--

Czarno-żółty szlak literacki im. Anny Łajming, oznakowany tak w nawiązaniu do barw kaszubskich, ma swój początek w Brusach, stolicy Ziemi Zaborskiej. Wytyczony został przez najpiękniejsze zakątki Zaborów, krainy na południu Kaszub. Biegnie przez rozległe bory, wzdłuż dolin rzecznych, okrąża liczne tu jeziora. Walory przyrody chroni na tym obszarze Zaborski Park Krajobrazowy powstały w 1991 roku, a od włączenia Kaszub do UE także obszary Natura 2000: „Wielki Sandr Brdy” oraz największy w Polsce – „Bory Tucholskie”. I jakby tego mało dodatkowo troskę i promocję ma zapewniać dziesiąty w Polsce Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”, ustanowiony przez UNESCO, które doceniło niezwykłość tej krainy borów i jezior. Pomysł szlaku literackiego powstał po uważnej lekturze wspomnień i opowiadań Anny Łajming, lekturze wciągającej tak dalece, że „wyciągającej” z naszego „tu i teraz”. Można by powiedzieć, że lektura ta przenosi zafascynowanego czytelnika w inny fragment czasoprzestrzeni. Fragment określony przez teksty literackie, opisany czas dzieciństwa i młodości Anny Łajming, ukazaną przestrzeń jej pierwszych kroków, spacerów, podróży, wypraw. Czasu cofnąć się nie da, przestrzeń zmieniła znacznie swoją topografię, ale jej twórczość pomoże naszej wyobraźni osiągnąć jedność w obrazie tej rzeczywistości. Idąc szlakiem patrzeć na piękną Ziemię Zaborską poprzez teksty literackie Anny Łajming, jej oczyma z początków XX wieku i jednocześnie naszymi oczyma tu i teraz na początku XXI wieku. Zdarza się więc przy zachowaniu dokładnej jedności miejsca niezwykła okazja, żeby ogarnąć siłą wyobraźni przedział czasowy równy mniej więcej stuleciu, niecodzienny dla przeciętnego śmiertelnika, takiego jak my, bo mało kto przecież mógłby równać się w przeżytych latach twórczej pracy z panią Anną.

13.12.2014	VIII „Konkurs Ornitologiczny o Kulika Wielkiego”	
------------	--	--

13 grudnia 2014 roku w Kaszubskim LO odbył się już 9 konkurs ornitologiczny o Kulika Wielkiego. Uczestniczyło tym razem 20 uczniów z gimnazjów i liceów z Brus i Czerska.

Zwyciężyła Monika Narloch w LO w Czersku, drugie miejsce zajęła Anna Majer z Gimnazjum w Brusach, a trzecie Robert Kloskowski także z Bruskiego gimnazjum.

*Sprawozdanie przedstawia szerzej niektóre projekty stowarzyszenia realizowane w 2014r.